



26.4.2021

1 (3)

## LIHA-ALAN LAITOKSEN SIVUVIRTATUOTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN LEMMIKKIELÄINTEN REHUksi

### Rehuhygienia-asetuksen mukainen rekisteröityminen

Rehuhygienia-asetuksen mukaan koko rehuketjun alkutuotanto mukaan lukien on rekisteröidyttävä rehualan toimijoiksi Ruokavirastoon. Rekisteröityminen on edellytys toiminnan harjoittamiselle.

Rehualan toimijoita ovat mm. rehujen valmistajat mukaan lukien rahtisekoittajat, kaupan porras (välittäjät, jakelijat, tukku- ja vähittäiskaupat, sisämarkkinatuojat), maahantuojat, varastointiliikkeet ja kuljetusliikkeet. Myös sivutuoteasetuksen mukaan hyväksyttävät käsittelylaitokset ja lemmikkieläinten ruokia valmistavat laitokset sekä sivutuoteasetuksen mukaan rekisteröivät rehusekoittamot ja keräyskeskukset ovat rehualan toimijoita.

Rehualan toimijaksi rekisteröidytään ensisijaisesti sähköisen asiointipalvelu Toukon kautta. Ennen Toukoon kirjautumista yrityksen pitää valtuuttaa haluamansa henkilö Suomi.fi-palvelussa. Yrityksen valtuuttama henkilö kirjautuu Toukoon Suomi.fi- tunnistautumisen kautta osoitteessa <https://touko.ruokavirasto.fi/>. Rehualan alkutuotannon toimijoilla ei tätä palvelua ole käytettävissä. Rekisteröitymisen voi tehdä myös lomakkeella A ”Ilmoitus rekisteröintiä varten”. Lomake on saatavilla Ruokaviraston sivuilla.

### Lemmikkieläinten rehut

Lemmikkieläinten ruoka on rehua ja se kuuluu rehulainsäädännön piiriin. Rehuista ei saa esittää lääkinnällisiä tai terveysväittämiä. Rehulainsäädännössä ei ole ravintolisiä, lisäravinteita tai terveysvaikutteisia rehuja. Myös raa’at, kokonaiset pakastetut luut ovat raakaruoaa, joka myydään Suomessa pääosin pakasteena.

Rehulain mukainen toimivaltainen viranomainen Suomessa on Ruokavirasto, joka valvoo myös lemmikkieläinten rehuja. Kaikkien rehualan toimijoiden, lemmikkieläinten rehujen vähittäiskauppaa (esim. paikallinen Citymarket) lukuun ottamatta, on oltava Ruokaviraston rekisterissä.

<https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/rehu--ja-lannoiteala/rehut-ja-rehualan-toimijat/rehualan-toiminta/rehualan-toiminnan-aloittaminen/rehuhygienia-asetuksen-mukainen-rekisteroityminen/>

Kotimaisia lemmikkieläinten ruokien valmistajia valvotaan paitsi rehulainsäädännön niin myös eläimistä saatavia sivutuotteita koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Rehulaki: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201263>



## Sivutuotteiden käyttö edellyttää viranomaisen hyväksyntää

Lemmikkieläinten ruokaan saa käyttää ainoastaan teurastamoista ja leikkaamoista sekä muista liha- ja kala-alan laitoksista peräisin olevia raaka-aineita, jotka saadaan ihmisravinnoksi hyväksytyistä eläimistä. Lemmikkieläinten ruoan valmistaminen lihasta, luista ja sisäelimistä, joita kutsutaan rehunvalmistuksessa sivutuotteiksi, edellyttää viranomaiselta haettavaa hyväksyntää. Hyväksymisen edellytyksenä ovat muun muassa toimintaan soveltuvat tilat ja toimintaan nähden riittävä omavalvonta. Omavalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että valmistetut tuotteet ovat oikein käytettyinä turvallisia ihmisille ja eläimille. Omavalvonnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa toimija itse.

Pakkaaminen katsotaan valmistamiseksi ja raakaruoan myyminen pakkaamattomana ei ole mikrobiologisista riskeistä johtuen sallittua. Esimerkiksi suurten raakaruokapakkausten jakaminen pienempiin edellyttää hyväksytyä laitosta. Toimintaa helpottaa, jos hyväksytyyn laitoksen leikkaamo pakkaa esim. rustot valmiiksi niihin pusseihin, joissa ne myydään sitten ne suoraan kuluttajille.

## Rehuaine, täydennysrehu, täysrehu

Raakaruokaa myydään rehuaineena, täydennysrehuna ja täysrehuna. Rehuaineet koostuvat pääsääntöisesti yhdestä ainesosasta. Lemmikkieläinten rehuissa liha ja eläinperäiset tuotteet ovat kuitenkin yksi ainesosa eli esimerkiksi sian- ja naudanlihan tai elinten seos on edelleen rehuaine. Täydennysrehulla tarkoitetaan useamman rehuaineen seosta, joka ei kuitenkaan yksinään riitä kattamaan eläimen jokapäiväistä ravintoaineiden tarvetta. Täysrehu taas on sellainen rehu, joka ainoanakin ravintona riittää kattamaan eläimen ravitsemuksellisen tarpeen eikä muuta täydentävää ravintoa tarvita.

## Lisätietoa

Koirien ja kissojen raakaruoka; Ruokaviraston ohje:

[https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/rehuala/ohjeet/koirien\\_ja\\_kissojen\\_raakaruoka.pdf](https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/rehuala/ohjeet/koirien_ja_kissojen_raakaruoka.pdf)

Rehujen merkinnät; Ruokaviraston ohje:

[https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/rehuala/ohjeet/rehujen\\_merkintaopas.pdf](https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/rehuala/ohjeet/rehujen_merkintaopas.pdf)



26.4.2021

3 (3)

## Omavalvonta

Jokaisella rehualan toimijalla tulee olla oma valvontajärjestelmä, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttää sille asetetut vaatimukset. Rehualalla tätä käytetään termiä laadunvarmistus.

Ruokaviraston rehujaosto valvoo rehualan toimijoita tarkastuskäynnein vuosittain laadittavan riskiperusteisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

## Erityisesti huomioitavia asioita laadunvarmistuksessa

Raakaruokaan liittyy väistämättä kuumennettua ruokaa suurempia mikrobiologisia riskejä. Raaka-aineen hygieeninen käsittely, nopea jäädytys ja kylmäketjun säilyminen kaikissa keräämisen, kuljettamisen ja käsittelyn vaiheissa on erityisen tärkeää raakaruokaa valmistettaessa.

Lainsäädäntö asettaa valmiille lemmikkieläinten ruoalle mikrobiologiset raja-arvot salmonellan ja enterobakteerien osalta. Enterobakteerien raja-arvo on erikseen kypsälle ja raa'alle lemmikkieläinten ruoalle, salmonellaa ei saa esiintyä missään rehuissa. Vaikka suoria raja-arvoja ei muille mikrobeille olekaan, rehujen on silti aina oltava myös muilta osin turvallisia ja eläinlajin/eläimen ruokintaan sopivia.

Rehualan toimijan laadunvarmistuksesta säädetään MMM:n asetuksen 1266/2020 luvussa 6.